

és a Deák-kör gazdasági ügyeit példás pontossággal, szigorral és sikerrel vezette.

Háznagyi tisztében a ház s igazgatói tisztében a kör a következő országgyűléseken is mindannyiszor megerősítette s a bizalomnak, mely e helyre emelte és azon megtartotta, a két nagy párt fusiója sem árthatott, mert mind a szabadelvűkör igazgatójául, mind a képviselőház háznagyául újra nagy többséggel választatott meg. — A jelen országgyűlés a h e d e t i k, melyen mint képviselő vesz részt és a h a t o d i k, melyen mint háznagy működik. S valóban e tisztre nem is lehetne nála alkalmasb egyént találni, mert pontossága, tevékenysége, humánus modora, szigoru lelkiismeretessége: megannyi tulajdonok, melyek őt arra kiválóan képesítik.

A koronázás után megalakulván a honvédsegélyző országos egylet, annak elnökségét az akkori miniszterelnök s honvédelmi miniszter: gr. Andrássy Gyula vállalta el, ki helyett azonban az elnöki teendőket kezdettől fogva s különösen mióta Andrássy külügyminiszterré lévén, a hazán kívül élt, mint alelnök Kovách László teljesítette — szokott erélyével és pontosságával s a mellett azon ügyszeretettel, minőt maga az ügy, kivált egy volt honvédtől, megérdemel.

A személyét ért kitüntetések és bizalmi nyilatkozatok közül legyen megemlítve, hogy Gyöngyös városa 1871-ben díszpolgári oklevéllel tisztelte meg s tagja a szabadelvű párt kandidáló bizottságának, mely a párt legtekintélyesebb, legponderántabb egyéniségeinek egy részét foglalja magában.

Férfi ereje legjavában lévén, remélhetjük, hogy még igen sok ideig fog a hazának a szakirodalmi, politikai, és társadalmi téren is hasznos szolgálatokat tehetni.

Latinovics Gábor.

Borsodi Latinovics Gábor, régi magyar nemes család ivadéka, született Baján 1825. márczius 14-én, atyja Latinovics Miksa, Bács vármegye köztisztviselőben állott szolgabirája, anyja Kardos Johanna, vallásos érzelmeiről ismeretes nő volt, ki Gábor fiát már kis korában a papi pályára szánta s arra is nevelteté.

A gymnasiumi tanfolyamot Kalocsán és Baján végezvén, a bölcsélet tanulmányozására Egerbe ment, a theologiai tanfolyamot Kalocsán végezvén, 1848-ban pappá szenteltetett és itt kezdődik a vallás-erkölcsös oktatás és a községi érdekek terén áldásos működése. — Pappá szenteltetése után másfél évig a bácsmegyei Dentova segédlelkésze volt; itt értek őt szabadságharcunk mozgalmas napjai és messze elterjedt hirtelen azon hazafias érületsugallta egyházi szónoklatainak, melyekkel hivatott a vallás-erkölcsösségre oktatás mellett, az alkotmányos jogokkal és kötelességekkel ismerteté meg, őket azoknak gyakorlatára, emezeknek teljesítésére buzdítá.

1850-ben Borsodon, melynek kegyura a Latinovics-család, Iett lelkeszsé, hol első gondja volt az Isten templomát diszítettetni és a rozzant népiskolai épület helyett ujat állíttatni. — 1856—1864-ig, mint Bács vármegye egyik nagy német-magyar községének, Vaskutnak, lelkésze, a népnevelés emelésére irányuló törekvésének tág teret talált, mert e község vagyonos lakóinak bizalmát, tiszteletét és szeretetét rövid idő alatt megnyerte, kik az ő terveit anyagi áldozataikkal megvalósítani mindig készeknek mutatkoztak; lankadatlan buzgólkodásának köszönhető, hogy Vaskut népiskolái csakhamar a környék példányképeivé lettek. —

Örömmel szokott is visszaemlékezni vaskuti lelkipásztorkodásának idejére, mert — hogy a népnevelés-oktatás emelése körül tanúsított buzgólkodása hiveit nem kötelességszerű tiszteletre készítető, hanem szívükben maradandó szeretet és hála vert gyökeret — annak legszébb bizonyítéka az, hogy volt hivei ma is minden adandó alkalmammal örömmel keresik fel és fontos ügyekben az ő tanácsát is ki szokták kérni.

Latinovics Gábor.

1864-ben Baja város törvényhatósága — mint kegyuraság — csaknem egyhangulag plébánosává választotta; egyedüli gondja, minden fáradozásának végcélja, szülővárosa fölvirágoztatásának és jólétének emelése volt; s hogy e nemes célját el is érhetette, abban segítségére voltak a Latinovics-ok sok jó tulajdonain kívül személyes nemes vonásai. — Bács megye határain túl is messze ismeretes e családnak ritka — magyar vendégszeretete; ez az oka, hogy Latinovics Gábor édes atyja messzevidék lakóinak »Maxi bácsi«-ja volt; Latinovics Gábornak egyenes, nyílt jelleme, valódi emberszerető — föltűnést nem kereső — jótékonysága tiszteletet és bizalmat ébresztett a város lakóiban; e tulajdonai tevék a bajai plébános házáat nem egyedül az előkelők gyülekező helyévé, hanem — vallásfelekezeti és nemzetiségi különbség nélkül — a város mindazon polgárainak közös találkozó-jává, kik vele együtt a

város fölvirágoztatásának és jóléte előmozdításának fontosságát átérezni tudták és ez irányban tenni is hajlandók voltak: azért történt, hogy számos kiküldetésnél a város közügyeiben tevékeny részt vett; iskoláinak rendezésénél, az állami tanítóképezde létesítésénél és vezetése helyes szervezésénél pedig az oroszán-rész kétségtelenül az övé.

1866-ban Szent Istvánról czimezett »Tiszakeői prépost«-tá nevezetett ki; ez időtájt karolta fel szokott buzgalmával a Baján oly annyira elhanyagolt állapotban volt nőnevelést: egyik elhunyt rokonának hagyatékából megkezdette építtetni ama diszes nőnevelőt, melynek létesítéséhez főpásztora, dr. Haynald Lajos, kalocsai érsek közel 30,000 frttal járult és nevezetes alapítvánnyal biztosítá egyszersmind a tanítónők eltartását is; ebbeli buzgólkodásának emlékét ma számos szüle áldja.

Igy folytatá nemes munkásságát nemcsak Baján, hanem a környéken is, mire később mint kerületi eperes- és prépostnak tág tere nyílt; a különböző vallásfelekezetek között a békét, egyetértést és testvériességet kitűnő tapintattal nemcsak buzgón hirdeté, hanem a testvériességre és szeretetre ő maga igyekezett példát adni s e tulajdonai őt Bács-Bodrogh megye határain túl is igen népszerűvé tévők. — Magasabb állásával hatásköre is szélesbülvén, — ha a körülmények úgy kívánták — felülemelkedett közvetlen környezete érdekein és egyházának érdekeit, jogait az államkormányval vagy a felekezetekkel szemben lángoló szeretettel, békülékeny kiegyenlítő tapintatosságai, higgadtan, de mindig kitartó buzgalommal védelmezte.

1878-ban Ő Felsége által kalocsai székesegyházi kanonokká nevezetett ki; ugyanezen évben választatott Baja város országgyűlési képviselőjévé is. — A fennebb kiemelt nyílt szívűsége, barátságos, előzékeny, megnyerő modora a kanonok-képviselőnek is csakhamar megszerzé ugy a különböző politikai pártok, mint saját pártja tagjainak azt a rokonszenvét és tiszteletét, melyet eddig még minden állásában oly nagy mértékben birt, mit képviselői állásában kifejtett buzgólkodása, a mult országgyűlésen a népoktatási törvény ügyében tartott — az állam és a hitfelekezetek viszonyaira vonatkozó — beszédje még rövelt: a pártok közbecsülése és bizalma kifolyásának tekinthető az is, hogy a delegacionális ülésekre állandóan meg szokták választani.

1881-ben Baja városa ismét országgyűlési képviselőjévé választotta azon szülöttjét, ki 30 évi lelkipásztorsága alatt a vallás-erkölcsös népnevelés és oktatás terén közvetlenül hiveinek, közvetve hazájának és nemzetének oly sok jó és nagy szolgálatot tett. A jelen országgyűlés folyama alatt kifejtett működéséből főleg csak kettőt emelünk ki, mint olyat, mely arra mutat, hogy buzgalommal működik ugy választói érdekeinek, mint hazája jólétének előmozdításán: a baja-szabadkai szárnyvonal kiépítése ügyében — azon erős meggyőződésből, hogy ezen vonal ugy Baja városának és környékének, mint az országnak anyagi jólétét nagy mértékben emelni fogja, — két ízben tartott megdönthetetlen érvekkel támogatott beszédet és intézett az illető szakminiszterhez interpellatiót és főleg e lankadatlan buzgalmának köszönhető, hogy a nevezett szárnyvonal már az idén kiépítették; a középiskolai törvényjavaslat tárgyalása alkalmával pedig közművelődésünk érdekeit, a felekeze-

tek és nemzetiségek viszonyát a haza és magyar nemzet érdekeivel kiegyeztetőleg általános figyelmet és nagy tetszést aratott beszédben fejtegeté. Egyike volt e szép beszéd, ugy tartalom mint előadás tekintetében, a legsikerültebbeknek, melyek e nagyfontosságú javaslat fölött a képviselőházban tartottak. — Latinovics finom műveltségü s igen szeretetreméltó egyéniség.

Lukács Béla.

Lukács Béla született 1847-ben, Zalatnán, az erdélyi bányavárosban, vagyonos nemes családból. Atyja, anyja s testvérei a zalatnai 1848-ki katasztrófa alkalmával az oláhok által megölettek, összes vagyonuk felprédáltatott, — Lukács Béla, a család legifjabb sarja, csodával határos véletlen által menekült. —

Gymnasiumot Gyulafehérvárrt, jogot Budapesten végzett, mindenütt kitünő sikerrel.

Korán irodalmi térre lépett. Előbb szép-irodalmi téren, később komolyabb, katonai, történelmi, de kivált pénzügyi, adózási és nemzetgazdasági tanulmányokkal.

Néhány évig az állami számvévőszéknél, és a m. k. pénzügyminiszteriumnál hivataloskodott, közvetlenül Kerkápoly pénzügym. mellett, ki fontos munkákat bizott reá s többször fontosabb tárgyalások alkalmával Bécsbe vitte.

1872-ben képviselővé választatván, a pénzügyminiszteriumban viselt állásáról lemondott. — Azóta a képviselőháznak állandóan tagja. — Most Gyulafehérvárt képviseli már másodizben.

Mint képviselő, tagja volt a Ghyczy-féle adóügyi bizottságnak 1874-ben, s azóta a pénzügyi bizottságnak állandó tagja. — Ezenkívül

Lukács Béla.